

Вікторія ГАЙВОРОНСЬКА,
Олександр ПОНОМАРЬОВ
м.Харків

Модель діяльності викладача вищої технічної школи

Розглянуто значення педагогічної діяльності викладача вищої технічної школи у системі чинників, які визначають ефективність формування гуманітарно-технічної еліти. Розкрито сутність основних складових загальної структури педагогічної діяльності викладача вищого технічного навчального закладу у світлі реалізації нової філософії освіти, одне з положень якої виступає надметою освіти і полягає не тільки у підготовці фахівця, але й у формуванні людини як особистості. Запропонована модель діяльності може розглядатись не тільки як інструмент дослідження, але й як орієнтир самовдосконалення молодого викладача XXI століття.

Загальна проблема формування національної гуманітарно-технічної еліти як головної передумови успішного подолання соціальної та духовної кризи в Україні висуває низку цікавих і важливих завдань. Одну з них і являє собою організація підготовки викладачів вищої школи, здатних повною мірою забезпечити успішне формування такої еліти.

Якість підготовки викладацьких кадрів сама по собі виступає важливою теоретичною і практичною проблемою системи вищої освіти, оскільки від неї безпосередньо залежить можливість ефективного виконання основної вимоги, яку сучасне суспільство висуває до вищої школи – підготовки висококваліфікованого фахівця і формування духовної, високоморальної особистості.

Проблема ця дуже специфічна. Дослідженню окремих її аспектів присвячені роботи В.Г. Крємня, В.П. Андрушенка, І.А. Зязюна, В.І. Лугового, Н.Г. Ничкало, І.Ф. Прокопенка, С.О. Сисоєвої, О.Г. Романовського, Л.Л. Товажнянського, В.І. Астахової, М.З. Згуровського та інших. Її можна вважати досить опрацьованою тільки відносно системи підготовки педагогічних кадрів для середньої школи.

Однак ще лишається відсутнім системний підхід до постановки і розв'язання проблеми підготовки викладацьких кадрів для вищої технічної школи. Його характерною особливістю має бути чітка постановка цілей, які, у свою чергу, визначаються структурою і змістом професійної діяльності викладача загальноінженерних і спеціальних дисциплін.

Мета цієї статті і полягає в дослідженні проблем проектування моделі професійної діяльності викладача вищої школи інженерного профілю. Саме модельне уявлення повинно допомогти, з одного боку, керівництву навчального закладу і галузі у цілому уточнити і конкретизувати вимоги до викладача, і таким чином, до змісту його підготовки. З іншого ж боку, це уявлення має спонукати й самого ви-

кладача глибше усвідомити структуру, зміст і зміст своєї діяльності, порівняти з моделлю та оцінити міру дійсної відповідності їй з позицій своєї особистої моральної, професійної та соціальної відповідальності за можливі результати цієї діяльності.

Таким чином, розробка моделі викладача вищої технічної школи і моделі його професійної діяльності являє собою спробу практичного втілення одного з важливих аспектів нової філософії інженерної освіти, яка істотно підвищує вимоги до її гуманізації і гуманітаризації. Це — не данина моді, а один з найважливіших результатів серйозного осмислення та усвідомлення тієї глибокої кризи, у якій опинилась сьогоденна освіта взагалі та інженерна освіта, зокрема. Вона була зумовлена тривалою зневагою до проблем духовності, морально-етичної і професійної культури фахівців, що випускаються. Серед причин цієї кризи варто назвати і ту буквально прірву, що утворилася між абсолютно не зв'язаними між собою вивченням філософії і спеціальних дисциплін, формалізмом у викладанні дисциплін соціально-гуманітарного циклу.

Саме це стало основною живильним середовищем технократизму і його тяжкими наслідками, за які сьогодні доводиться розплачуватися людству. Чорнобильська катастрофа, трагічна загибель американських шаттлів «Челленджер» і «Коламбія», численні промислові аварії з людськими жертвами являють собою тільки видиму частину тих результатів технократичного мислення і способу дії, які поставили людство на межу виживання в умовах реальної загрози глобальної екологічної катастрофи.

Вважаємо дуже показовим, що саме представників інженерної освіти — ректора МДТУ ім. М. Э. Баумана проф. І. Б. Федорова і проф. В. М. Волченка сьогодні турбує саме «духовний, морально-екологічний статус освіти». Вони задають собі принциповий для викладачів і керівників вищої школи питання, — «Які фахівці і, зокрема, інженери потрібні суспільству в кризові для цивілізації роки на межі XXI століття і третього тисячоріччя?

Не замислюючись над цим, не займаючись постійно і щодня своєю самоосвітою, самовихованням і самовдосконаленням, звично вважаючи свою діяльність тільки своєрідним ремеслом, яке дозволяє заробляти на життя, викладач вузу втрачає моральне право навчати і виховувати студентів. Адже еліту може формувати тільки справжній представник еліти.

Модель професійної діяльності викладача вищої школи можна розглядати в різних аспектах — цільовому, структурному, змістовному, функціональному, психологічному, морально-етичному і т.ін. Кожний з них є надзвичайно важливим, оскільки з найбільшою повнотою дозволяє відображати ту чи іншу чи сторону та конкретну складову цієї діяльності як цілісного, складного і відповідального педагогічного феномена. Однак умовою цієї його цілісності є гармонійна єдність усіх складових, тому що відсутність хоча б однієї з них порушує цю цілісність, збіднює педагогічну діяльність сучасного викладача, робить її в чомусь неповноцінною та істотно знижує її ефективність.

Актуальність розробки моделей діяльності фахівців підкреслюється в дослідженнях Н. Ф. Галізної, В. П. Слютіна, Ф. В. Герасина, Н. В. Кузьміної, А. К. Маркової, Л. Л. Мітіної, А. А. Реана та інших. Моделі фахівця і його діяльності являють собою основу вибору змісту навчальних планів і програм. Тому зміст моделі діяльності фахівця буває зумовлений: 1) станом сучасного розвитку самої суспільства; 2) умовами загальнокультурного розвитку особистості; 3) сучасними вимогами до цілей, змісту і характеру професійної діяльності. Проблему моделі діяльності та особистості, яка її здійснює, розглядали також психологи (А. Н. Леонтьєв, К. К. Платонов), філософи (М. С. Каган), математики (В. В. Сивин), кібернетики (Л. А. Растрингін, Л. П. Леонтьєв) та інші. У їхніх роботах підкреслюється, що розробка моделей діяльності фахівця є однією з централь-

них теоретичних і практичних проблем удосконалення системи вищої освіти. Це повною мірою стосується й розробки моделі діяльності викладача вищої технічної школи.

Навіть поверхневий аналіз діяльності викладача вузу свідчить, що її модель можна представити як складну багаторівневу ієрархічну систему. Її верхній рівень утворюють п'ять основних компонентів або видів діяльності, які звичайно плануються і знаходять своє відображення у нормативних документах: навчальна, науково-дослідна, виховна, навчально-методична та організаційно-методична, як це показано на рис. 1.

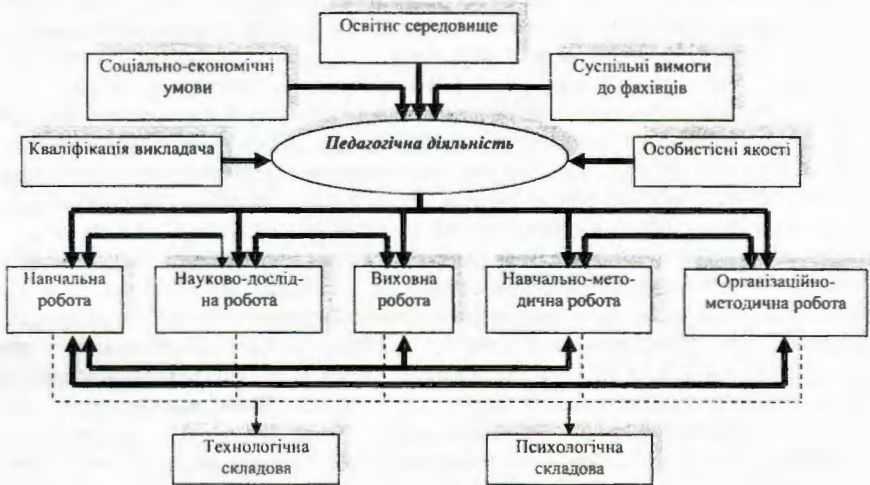

Рис.1. Верхній рівень загальної структури професійної діяльності викладача

Кожен з цих компонентів діяльності має дві складові: технологічну і психологічну. Технологічна складова характеризує ту сукупність знань, умінь, навичок, здібностей та інших професійно-значимих особистісних якостей, необхідних для ефективного здійснення усіх видів викладацької діяльності. Так, уявляється очевидним, що успішна діяльність викладача вищої технічної школи повинна включати не тільки належну професійну компетентність, але й педагогічну майстерність, і відповідну психологічну готовність. Саме постійна готовність до нової аудиторії, до її несподіваних питань, до нестандартних ситуацій і являє собою психологічну складову діяльності викладача.

Її формування уявляється не менш важливим, ніж наявність професійних знань і педагогічної майстерності, оскільки без такої готовності викладач уподібнюється магнітофону, який озвучує навчальний матеріал. Він же повинен передавати аудиторії і своє відношення до неї і до кожного студенту окремо, а також до навчального матеріалу чи до змісту власних наукових досліджень. У процесі викладання необхідно відобразити свої життєві цінності та ідеали, свої світоглядні позиції, прагнучи сформувати їх також і у студентів.

Вважаємо цілком природним, що це положення повинне бути враховане при розробці моделі діяльності викладача. Оскільки діяльність будь-якого окремо взятого фахівця, у нашому випадку викладача вузу, не є замкнутою, вона здійснюється і реалізується у визначеному середовищі, з її характерними рисами і властивостями.

Діяльність викладача може розглядатися у різних аспектах. Оскільки вона вивчається нами з метою подальшого удосконалення підготовки фахівців у вищому закладі освіти, для аналізу, виходячи з ідей Л.М. Мітіної, А.А. Реана та інших, були відібрані: проблеми, які вирішує викладач у процесі повсякденної діяльності; функції, які він при цьому виконує; основні типи діяльності; знання, використовувані для вирішення завдань, реалізації функцій тощо, а також необхідні уміння і навички. Відзначимо, що кожний з цих факторів являє собою самостійне утворення, яке має власну структуру.

Вивчення структури діяльності включає аналіз її складових та встановлення найбільш істотних зв'язків між ними. Для ефективної підготовки майбутнього викладача необхідно з'ясувати, які знання й уміння йому доведеться використовувати при виконанні навчальної роботи, а які, — у ролі дослідника, вихователя та організатора навчального процесу. Таким чином, кожен аспект діяльності, розглянутий у взаємозв'язку з іншими, несе корисну інформацію, яка дозволяє не тільки висвітлити основні особливості професійної діяльності викладачів, але й відповідним чином коректувати навчально-виховний процес їхньої підготовки.

Розглянемо призначення, сутність і зміст кожного з основних компонентів діяльності викладача, наведених на рис. 1.

1. **Навчальна робота** призначена для передачі студентам знань з відповідної навчальної дисципліни, формування у них необхідних професійних навичок і умінь, розвитку творчого потенціалу особистості. Її цілями виступають також формування системного характеру мислення та його інноваційної спрямованості, розвиток здатності сприйняття змін і готовності їх творити, прагнення до самостійного набуття потрібних знань протягом усього життя.

Новий час диктує і нові завдання, які полягають в тому, щоб дати студентів тільки якісну професійну освіту, але також забезпечити необхідну фундаментальну і гуманітарну підготовку, насамперед психолого-педагогічну та управлінську, прищепити навички професійної культури.

Розглянемо з позиції раціональної підготовки майбутнього викладача структуру навчальної роботи як найважливішої підсистеми його професійної діяльності. Її загальний вигляд можна представити за допомогою рис. 2.

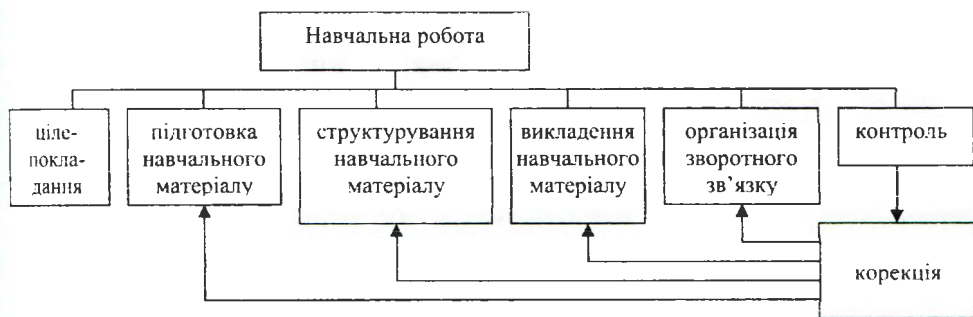

Рис. 2. Структура і зміст навчальної роботи як підсистеми професійної діяльності викладача

Багаторічний реальний педагогічний досвід авторів і результати спеціально організованих педагогічних експериментів свідчать, що відсутність хоча б одного з цих елементів, з одного боку, істотно знижує ефективність навчальної роботи, а з іншого боку, дозволяють стверджувати, що чим більш ретельно проведена робота підготовчого етапу, тим легше, приємніше й ефективніше відбуваються передача і засвоєння матеріалу.

2. **Науково-дослідна робота** являє собою насамперед діяльність викладача у визначеній сфері його наукових інтересів як вченого і дослідника. Одночасно вона служить могутнім джерелом підвищення його професійної кваліфікації і оновлення змісту навчального матеріалу, який він викладає студентам. Наукові дослідження являють собою складну, досить диференційовану та ієрархізовану діяльність, яка «за своєю природою, внаслідок прагнення до істини, вимагає об'єктивності, чесності, самокритичності, сумлінності і відповідального відношення до справи, одночасно всі ці характеристики виступають моральними нормами»².

В сучасну епоху у взаємодії суспільства і науки усе більш значимим стає служіння науки гуманним цілям. У такому розумінні сама наука, як писав В.І. Вернадський, «повинна трактуватися як система суспільного інтелекту і морального імперативу, спрямованого на збереження біосфери землі»³. Наукова діяльність відрізняється від інших своїми методами і засобами пізнання. Відмінність характеризується інноваційним характером діяльності, адже наукова діяльність спрямована на пошуки нового. Вона має широкий діапазон. Викладач, який здійснює наукові дослідження, не тільки отримує нові знання, але й використовує, застосовує і передає ці знання студентам, тому що до наукової діяльності відносяться не тільки фундаментальні та прикладні дослідження, але і проектування, експериментування, створення нових технологій, виступи з науковими лекціями тощо. Відомо, що професійні якості не тільки виявляються, але і формуються в діяльності. Такі здібності у сфері професійної наукової діяльності, як креативність, виявляються в умінні глянути на проблему з принципово нової точки зору, у здатності до швидкої переробки і чіткої системної організації інформації, у знанні і застосуванні методології наукових досліджень, у генерації ідей.

Неповторність інтелекту, характеру, творчих здібностей – усе це накладає відбиток на професійну діяльність викладача вищого навчального закладу, на його наукове і педагогічне спілкування з колегами і студентами, тією чи іншою мірою передається їм, виступає взірцем і наочним прикладом. В сучасних умовах науководослідна діяльність дуже часто набуває колективного характеру. Ефективність діяльності наукового колективу визначається значною мірою широтою, довжиною, інтенсивністю офіційних і неофіційних наукових комунікацій, професійним спілкуванням у вигляді безпосередніх контактів, особистих бесід, дискусій, участю в роботі семінарів, симпозіумів, конференцій, загальними публікаціями, вродінням системою інформаційного зв'язку (наприклад, Internet) і т.ін.

3. Метою **виховної роботи** виступає підготовка студентів до життя і діяльності в сучасному непростому суспільстві, до успішного вирішення глобальних завдань, що постають перед людством. Одночасно вона повинна бути спрямована на розвиток у студента творчих здібностей і морально-етичних якостей, формування його особистості, його адекватного уявлення про світ, про відношення до себе, до людей, до суспільства в цілому. Іноді в новітніх публікаціях процеси навчання і виховання розводяться і навіть протиставляються один одному. У дійсності ж вони являють собою дві тісно пов'язані сторони єдиного, цілісного процесу формування особистості учня. Як вважав К. Юнг, «виховати особистість – це стало сьогодні педагогічним ідеалом».

На думку автора, «особистість – це визначена, здатна до опору і наділена силою душевна цілісність». Він підкреслював, що «ніхто не в змозі виховати особистість, якщо він сам не є особистістю. Досягти рівня особистості означає максиміально розгорнути цілісність індивідуальної сутності. Не можна не враховувати, наскільки велике число тих умов, що повинні бути виконані заради цієї мети... Особистість – вища реалізація уродженої своєрідності у окремої живої істоти. Особистість – результат найвищої життєвої стійкості, абсолютного прийняття індивідуально сутнісного і максимально успішного пристосування до загальнозначущого при найбільшій свободі вибору. Виховати людину такою – це, очевидно, найбільше завдання, що узялася вирішувати сучасна культура». На переконання Юнга, «особистість розвивається протягом усього людського життя»⁴.

У зв'язку з цим можна звернутися до багатовікової історії освіти. Адже виховання завжди вважалось чи не найголовнішою місією навчання: і в епоху античності, і в століття Відродження і Просвітництва, і в новітні часи. Такою ж метою воно лишається і в інформаційному суспільстві.

³ Вернадский В.И. Философские мысли натуралиста. – М., Наука, 1988. – С.44, 98.

⁴ Юнг К.Г. Становление личности // Психология личности в трудах зарубежных психологов. – СПб, 2000. – С. 65, 68, 70.

В сучасних умовах глобальною метою освіти виступає розвиток творчого потенціалу особистості, формування здатності сприйняття і реалізації новацій, здатності учитися, мати не тільки високу професійну, але й належну фундаментальну освіту, і гуманітарну та загальнокультурну підготовку. Особливого значення сьогодні набувають гуманістичні функції освіти, спрямовані на розвиток особистості, на підвищення рівня її культури, формування системи морально-етичних якостей. Постановка питання про гуманітаризацію освіти найчастіше зводиться до необхідності простого розширення гуманітарного знання. Але справа не в повноті набору навчальних дисциплін. Головне тут полягає у тому, щоб сформулювати зміст і призначення навчання і виховання. Стосовно студентів такою метою є формування системи якостей, що дозволяють особистості виконувати функції носія культури, духовності, творчо налаштованого суб'єкта суспільних відносин.

Особливе місце серед цих якостей посідає інтелігентність, яка символізує найвищий рівень соціальності, розуміння інтересів інших осіб, віддання переваги загальнолюдським цінностям. Для інтелігентної людини характерна духовність, критерієм інтелігентності є характер моральної активності як рішучого відстоювання гуманних норм, боротьба з їхнім порушенням, єдність цілей і засобів діяльності, заперечення насильницьких методів і засобів вирішення проблем. Необхідно відрізнити інтелігентність від елементарної цивілізованості, яка, визнаючи плюралізм інтересів, цінностей, означає готовність до взаємодії, компромісів в ім'я досягнення суто утилітарних цілей.

Становлення інтелігентності як якості, що характеризує цілісність особистості, її гуманне творче відношення до світу вимагає не тільки прилучення до етичного, філософського, соціологічного, психологічного та іншого знання, але і включення у різні види діяльності дій, наповнених громадянським, моральним змістом. Тому нам уявляється, що однією з центральних проблем удосконалювання системи освіти постає питання про визначальні якості особистості. У зв'язку з цим виникає й питання про культуру виховного і світоглядного впливу, про методи, способи залучення студентів до активної творчості, пов'язаної з їх професійною і соціальною діяльністю.

Стосовно цього уявляється доречним навести думку С.О. Сисоевої, яка вважає, що «творчість — це похідна інтелекту. заломлена через мотиваційну структуру, яка або гальмує, або стимулює її прояв». Автор виділяє п'ять видів діяльності викладача, яка є сприятливою для творчого розвитку учнів: 1) мотивація навчання та його значення; 2) цілеспрямованість, орієнтація учнів на мету і результат, на зміст і значення творчої діяльності; 3) індивідуальна диференціація учнів, розвиток різних рівнів їх можливостей; 4) організація колективної творчої діяльності, забезпечення організації групових форм; 5) організація контрольної-оцінювальної діяльності студентів⁵.

Вивчення результатів підготовки фахівців, ефективності виховного впливу було б немислимо без розуміння критерію і показників ефективності. Таким критерієм може вважатися кінцевий результат діяльності вищого навчального закладу, яким виступає рівень професійної і соціальної зрілості випускника у зіставленні з цілями, завданнями, їх організаційним і методичним забезпеченням, тобто культурою виховного впливу. Показниками культури виховного процесу, насамперед, виступають відповідність цільових програм виховання науково обгрунтованій моделі фахівця XXI століття, активність студента як суб'єкта різних видів діяльності і самовиховання, наявність зворотного зв'язку у вихованні, володіння сучасними методами і засобами виховання. Діяльність викладача, спрямована на навчання і виховання, не зводиться лише до передачі і засвоєння знань, умінь, навичок. Освіта являє собою спосіб прилучення до культури, освоєння культурної спадщини, формування духовності і моральних якостей особистості. Саме тому освіта немислима без

⁵ Сисоева С.О. Особливості процесу творчості і їх врахування в професійній підготовці фахівців // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. — Вип. 3. — С. 105-111.

активності того, кого навчають, і відповідно вимагає широкого застосування активних методів навчання і виховного впливу. Спільна діяльність викладача і студента вимагає розуміння спільної мети, спільних завдань, підвищення якості підготовки фахівців, формування у навчальному закладі творчої, високоморальної особистості на базі органічного поєднання навчально-виховної і науково-дослідної діяльності.

4. **Навчально-методична робота**, яка також виступає важливим компонентом професійної діяльності викладача вищого навчального закладу, призначена для наукової і методичної підготовки і проведення лекцій, семінарів, практичних і лабораторних занять, розробки нових концепцій і технологій, створення й апробації нових методик. Але найголовнішим у структурі цього компонента педагогічної діяльності викладача виступає знання і використання методики конкретної навчальної дисципліни для забезпечення доступності і зрозумілості викладення навчального матеріалу, для полегшення розуміння і вирішення складних теоретичних і практичних завдань під час навчального процесу. Саме за допомогою знання методики викладач виконує на заняттях функцію фасилітатора, про яку так багато пишуть останнім часом.

5. **Організаційно-методична робота** включає організацію власної раціональної учбово-пізнавальної діяльності та діяльності студентів, організацію контролю і оцінки їхніх знань, організацію самостійної роботи студентів, їхнє залучення до спільної з викладачами дослідницької діяльності, а також участь викладачів в організації та роботі різних наукових товариств, семінарів, конференцій, симпозіумів тощо.

Одним з важливих структурних компонентів діяльності виступає дія, що являє собою морфологічну одиницю будь-якої діяльності. Дія має розглядатись як найважливіша «твірна» людської діяльності. За словами О.М. Леонтьєва, «людська діяльність не існує інакше, як у формі дії чи ланцюжка дій,... діяльність звичайно здійснюється певною сукупністю дій, що підкоряються частковим цілям, які можуть виділятися із загальної мети»⁶.

Згідно з думкою автора, «дія – це такий процес, мотив якого не збігається з його предметом (тобто з тим, на що вона спрямована), а лежить у тій діяльності, у яку дана дія включена». При цьому «предмет дії є не що інше, як його безпосередня усвідомлена мета»⁷. Іншими словами, якщо мотив співвідноситься з діяльністю у цілому, то дії відповідають визначеній меті. У силу того, що сама діяльність представлена діями, вона виступає і мотивованою, і цілеспрямованою (цілепокладеною), тоді як дії відповідають тільки меті.

Як підкреслюється в теорії діяльності А.Н. Леонтьєва, «існує своєрідне відношення між діяльністю і дією. Мотив діяльності може, зрушуючи, переходити на предмет (мету) дії. У результаті цього дія перетворюється у діяльність... Саме цим шляхом і народжуються нові діяльності, виникають нові відносини до дійсності»⁸.

Предметом освітнього процесу як діяльності сукупного суб'єкта, тобто тим, на що вона спрямована, є сукупність цінностей суспільної свідомості, система знань, способів діяльності, передача яких з боку педагога зустрічається з визначеним способом їхнього освоєння студентом. Якщо його спосіб освоєння збігається з тим методом дії, що пропонує педагог, то сукупна діяльність доставляє задоволення обом сторонам. Якщо в цій точці намічається розбіжність, то порушується і сама спільність предмета.

Саме завдяки такій взаємодії змісту і спрямованості діяльності та її суб'єкта і відбувається неперервне професійно-педагогічне удосконалювання викладача технічного вузу.

Однак цей процес дуже розтягнутий у часі і не може задовольнити сучасні потреби вищої технічної школи. Тому необхідна розробка і реалізація інноваційної педагогічної системи, орієнтованої на інтенсифікацію процесу професійного становлення викладача. Насамперед мова йде про попереднє виявлення студентів з вираженими

⁶ Леонтьєв А.Н. Избранные психологические труды. В 2 т. – М., 1983. Т. 2. – С.154-155.

⁷ Леонтьєв А.Н. Избранные психологические труды. В 2 т. – М., 1983. Т. 2. – С.289-290

⁸ Там же, с. 290

педагогічними схильностями і цілеспрямоване, якомога більш раннє їх включення, починаючи з третього-четвертого курсу, у систему спочатку факультативної, а після захисту бакалаврської роботи – і обов'язкової психолого-педагогічної підготовки.

Таким чином, наведені результати дослідження дозволяють зробити такі висновки.

1. Найважливішим елементом професійної освіти майбутнього викладача вищої технічної школи повинна бути цілеспрямована психолого-педагогічна підготовка, яка б носила не просто пізнавальний характер, а була орієнтована на успішне оволодіння ефективними педагогічними технологіями, забезпечувала б формування педагогічної майстерності майбутніх викладачів вже в процесі завершення інженерної підготовки і особливо при навчанні в аспірантурі.

2. Модель діяльності викладача виступає не тільки дослідницьким інструментом, але і спрямовуючим елементом практичного формування майбутнього викладача, тому що фахівець, підготовлений за новими, більш досконалими програмами, несе в практику нові знання, орієнтується на сучасні інноваційні технології і рішення.

**Виктория ГАЙВОРОНСКАЯ,
Александр ПОНОМАРЕВ**

Модель деятельности преподавателя высшей технической школы

Резюме

Рассмотрено значение педагогической деятельности преподавателя высшей технической школы в системе факторов, определяющих эффективность формирования гуманитарно-технической элиты. Раскрыта сущность основных составляющих общей структуры педагогической деятельности преподавателя высшего технического учебного заведения в свете реализации новой философии образования, одно из положений которой выступает сверхцелью образования и состоит не только в подготовке специалиста, но и в формировании человека как личности. Предложенная модель деятельности может рассматриваться не только как инструмент исследования, но и как ориентир самосовершенствования молодого преподавателя XXI века.

**Victoriya GAYVORONSKA,
Alexandr PONOMARYOV**

The model of the activity of the higher technical school teacher

Summary

The importance of the higher technical school teacher's educational activity is considered in the system of factors defining of the humanitarian-technical elite formation. The key-problems of teacher's pedagogical activity structure are analysed in a new educational philosophy, in accord of one its thesis this activity is not only a professional training but formation of a strong personality as a primary goal. The modern criteria of the pedagogical activity teacher model for the higher educational institution of the XXI st century are defined.